

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku „P.” Sp. z o.o. w W.

przy uczestnictwie „T.” Sp. z o.o. w W., A.W., S.P., B.P., P.J., M.J., J.W., P.W., A.K., A.K., R.L., B.P., T.S., O.S., T.J., A.J., Ł.R., A.R., J.B., M.G., M.L., T.B., M.B., A.M., I.M., Ł.M., A.P., M.P., D.J., R.J., K.G., A.S., G.F., B.F., M.O., M.B., J.B., P.K., I.S., P.N., M.T.K., A.K., M.K., M.K.1, P.K.K., Ł.M., M.M., M.P., O.S., J.B., A.P., M.N., S.N., M.W., M.W., Z.T., B.T., K.R., Ł.K., K.I., A.M., C.A., M.A., S.N., M.N., K.K., K.K., A.P., M.Z., J.B., P.S., A.S., P.M., G.C., M.C., J.P., I.P., J.L. oraz J.K., o wpis zmiany uprawnionego z tytułu służebności przesyłu w dziale trzecim księgi wieczystej nr (...),
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 14 września 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni P. sp. z o.o. w W. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 września 2018 r., oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 października 2017 r. Sąd Rejonowy oddalił jej wniosek o wpis zmiany uprawnionego z tytułu służebności przesyłu, w dziale trzecim księgi wieczystej nr (...). W uzasadnieniu

wskazał, że załączony do wniosku dokument nie może stanowić podstawy wpisu. Wnioskodawczyni powołała się na oświadczenie o sprzedaży sieci telekomunikacyjnej i przejściu z mocy prawa służebności, tymczasem powinna przedstawić umowę, z której wynikałoby następstwo w zakresie służebności objętej wnioskiem.

Sąd drugiej instancji, do którego odwołała się wnioskodawczyni, podzielił stanowisko Sądu Rejonowego. Podał ocenie treść dokumentu załączonego do wniosku i uznał, że nie może on zastąpić umowy przenoszącej własność określonych urządzeń przesyłowych ani też umowy zbycia przedsiębiorstwa. Skutek w postaci zmiany uprawnionego z tytułu służebności przesyłu ustawodawca jednoznacznie związał z faktem nabycia przedsiębiorstwa lub urządzeń przesyłowych, wobec czego podstawę wpisu nowego uprawnionego z tytułu służebności przesyłu stanowić może jedynie umowa dokumentująca nabycie przedsiębiorstwa lub określonych urządzeń przesyłowych.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie prawa materialnego - błędną wykładnię art. 305³ § 1 w zw. 49 § 1 k.c. oraz art. 31 ust. 1 u.k.w.h. Jako naruszone przepisy postępowania wskazała art. 626⁸ § 1 i 2 w zw. z art. 626⁹ w zw. z art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron.

Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego

badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Wskazała, że zachodzi „konieczności rozstrzygnięcia, w związku z obowiązywaniem reguły wyrażonej w art. 305³ § 1 k.c., że służebność przesyłu przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę urządzeń o których mowa w art. 49 § 1 k.c. z mocy prawa, czy na wnioskodawcy żądającym wpisu ograniczonego prawa rzeczowego w księdze wieczystej ciąży obowiązek przedłożenia umowy, na podstawie której doszło do przeniesienia własności urządzeń przesyłowych lub zbycia przedsiębiorstwa, czy wystarczające jest przedłożenie dokumentacji w formie przewidzianej przepisem art. 31 ust. 1 u.k.w.h., która potwierdza fakt przeniesienia własności urządzeń przesyłowych lub zbycia przedsiębiorstwa.”

Istotne zagadnienie prawne to doniosły problem prawny, nowy lub już wcześniej dostrzeżony, lecz nadal niedostatecznie rozważony i wyjaśniony; mający znaczenie nie tylko jako wątpliwość występująca w danej sprawie i rzutująca na jej rozstrzygnięcie, ale powtarzająca się w przestrzeni prawnej i mająca ważne znaczenie także w innych sprawach. Problem taki powinien być przedstawiony w powiązaniu z przepisami, na których tle powstał i sprecyzowany w wywodzie prawnym, wskazującym na źródła i przedmiot niejasności i na możliwe rozwiązania interpretacyjne. Musi też rzeczywiście występować w sprawie jako punkt sporny, którego rozwiązanie jest konieczne do wydania orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym.

Wskazane przez skarżącą zagadnienie zostało już dostatecznie wyjaśnione w orzecznictwie. Zakres kognicji sądu w postępowaniu wieczystoksięgowym w obu instancjach określony został w art. 626⁸ § 2 k.p.c., który wskazuje, że rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. Obowiązek badania treści wniosku i dokumentów mieści w sobie również ocenę, czy czynność materialnoprawna stanowiąca podstawę wpisu uzasadnia powstanie, zmianę lub wygaśnięcie prawa, które ma być wpisane do księgi wieczystej lub z niej wykreślone

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 546/16, niepubl.). Nadto wpis do księgi wieczystej może być dokonany na podstawie takiego dokumentu, który świadczy o istnieniu pewnego stanu prawnego nieruchomości czy też dokumentuje czynność materialnoprawną powodującą powstanie, zmianę lub ustanie prawa podlegającego wpisowi do księgi wieczystej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2013 r., III CSK 171/12, niepubl.). Sąd wieczystoksięgowy obowiązany jest więc zbadać dokument źródłowy, z którego wynikać ma zbycie konkretnego prawa lub - jak w rozpoznawanym wypadku - zespołu składników, i które to rozporządzenie prowadzi do nabycia służebności z mocy prawa. Takiej możliwości przedłożony dokument nie zapewniał.

W rezultacie powołana przez skarżącą podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wystąpiła, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi wnioskodawczyni do rozpatrzenia.

as]

aj